

**Міністерство освіти та науки України
Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна**

**Матеріали науково-практичної конференції
за участю міжнародних спеціалістів**

**«Актуальні питання сучасної психіатрії,
наркології та неврології»,**

**присвяченої 210-річчю Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна**

Збірник тез конференції

14-15 квітня 2014 року

Харків – 2014

УДК 616.8 (063)
ББК 56.1я431
А 43

Затверджено до друку рішенням Вченої ради Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна (протокол №4 від 31 березня 2014 р.)

Матеріали науково-практичної конференції за участю міжнародних спеціалістів «Актуальні питання сучасної психіатрії, наркології та неврології» / За загальною редакцією проф. В.І. Пономарьова. — Харків, 2014. — 356 с.

Адреса редакції:
61022, Україна, м. Харків, майдан Свободи 6, ауд. 605
Телефон: (057) 705-11-71
E-mail: psychodep.kh@gmail.com
Web: <http://psychodep.univer.kharkov.ua>

Тези друкуються в авторській редакції.

© Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна,

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

- Бакіров В.С.** д.соц.н., проф., акад. НАН України, член-кор. НАПН України (Харків, Україна) — голова
- Александров В.В.** к.екон.н., проф. (Харків, Україна)
- Катрич В.О.** д.фіз-мат.н., проф. (Харків, Україна)
- Азаренков М.О.** д.фіз-мат.н., проф., акад. НАН України (Харків, Україна)
- Хвисяк О.М.** д.мед.н., проф. (Харків, Україна)
- Холін Ю.В.** к.хім.н., проф. (Харків, Україна)
- Удод А.М.** к.екон.н., доц. (Харків, Україна)
- Ришков В.М.** (Харків, Україна)
- Сухов В.М.** к.фіз-мат.н., доц. (Харків, Україна)
- Фролова О.В.** к.філософ.н., доц. (Харків, Україна)
- Пантелеймонов А.В.** к.хім.н., доц. (Харків, Україна)
- Савченко В.М.** к.мед.н., проф. (Харків, Україна)
- Фадеев О.І.** (Харків, Україна)
- Бітенський В.С.** д.мед.н., проф., член-кор. НАМН України (Одеса, Україна)
- Бохан М.О.** д.мед.н., проф., Заслужений діяч науки РФ, член-кор. РАМН (Томськ, Росія)
- Євстигнеев Р.О.** д.мед.н., проф. (Мінськ, Білорусь)
- Краснов В.М.** д.мед.н., проф. (Москва, Росія)
- Наку А.О.** д.мед.н., проф. (Кишинів, Молдова)
- Нечепоренко В.В.** д.мед.н., проф. (Санкт-Петербург, Росія)
- Одинак М.М.** д.мед.н., проф., член-кор. РАМН, акад. РАЕН (Санкт-Петербург, Росія)
- Пінчук І.Я.** д.мед.н. (Київ, Україна)
- Попов Ю.В.** д.мед.н., проф. (Санкт-Петербург, Росія)
- Руженков В.О.** д.мед.н., проф. (Белгород, Росія)
- Скоромець О.А.** д.мед.н., проф., член-кор. РАМН, академік РАМН (Санкт-Петербург, Росія)
- Чернобровкіна Т.В.** д.мед.н., проф. (Москва, Росія)
- Шамрей В.К.** д.мед.н., проф. (Санкт-Петербург, Росія)

Список литературы:

1. Частная сексопатология: (Руководство для врачей) / Под ред. Г.С. Васильченко – Т.2. – М.: Медицина, 1983. – 352 с.
2. Алексеев, Б.Е. Полоролевое поведение и его акцентуации [Текст] / Б.Е. Алексеев. – СПб.: Речь, 2006. – 144 с.
3. Лапач, С.Н. Статистические методы в медико-биологических исследованиях с использованием Excel [Текст] / С.Н. Лапач, А.В. Чубенко, П.Н. Бабич – К.: Моріон, 2000. – 320 с.
4. Карманное руководство к МКБ-10. Классификация психических и поведенческих расстройств (с глоссарием и исследовательскими диагностическими критериями) [Текст] / Сост. Дж. Купер; Под ред. Дж. Э. Купера / Пер. с англ. Д. Полтавца. – К.: Сфера, 2001. – 416 с.

VARIANTS OF FORM OF SEX-ROLE BEHAVIOUR DISTURBANCES IN WOMEN ADDICTED TO ALCOHOL

V.N.Karazin Kharkiv National University, Ukraine, Kharkiv

Summary

Sex-role behavior of 133 women addicted to alcohol was investigated by the criteria of normativeness-abnormaliveness of stereotype of sex-role behavior and degree of its pathology, offered by V.M.Maslov, I.L.Botneva, G.S. Vasilchenko. It was ascertained that disturbance of sex-role behavior in regional population of women addicted to alcohol has significant spreading and constitutes 66,17%. Two variants of sex-role behavior disturbances were distinguished: pathological and non-pathological; there were distinguished forms in measures of each variant.

Key words: sex-role behavior, women, addiction to alcohol, variants and forms of sex-role behavior disturbances in addicts.

УДК 612.2+612.172:616-072.7:616.891.7

КАЧЕСТВО БИОЛОГИЧЕСКОЙ ОБРАТНОЙ СВЯЗИ В КОНТУРЕ МЕТРОНОМИЗИРОВАННОГО ДЫХАНИЯ И ПАРАМЕТРОВ ВАРИАбельНОСТИ СЕРДЕЧНОГО РИТМА У ЗДОРОВЫХ ДОБРОВОЛЬЦЕВ С ПСИХАСТЕНИЧЕСКИМ ТИПОМ ЛИЧНОСТИ

Белал С.А.С., Рубан А.А., Винокурова А.А., Яблучанский Н.И.
Харьковский национальный университет им. В. Н. Каразина,
Украина, г. Харьков

Актуальность. Биологическая обратная связь (БОС) является универсальным инструментом коррекции состояния регуляторных систем организма [5]. Ранее мы установили [1-3], что наиболее оптимальное воздействие на вегетативную регуляцию в БОС достигается использованием метрономизированного дыхания под контролем параметров вариабельности сердечного ритма (ВСР).

В исследовании [3] мы показали, что здоровые добровольцы с психастеническим типом личности демонстрируют низкую эффективность БОС, что, вероятно, связано с персональными особенностями функционирования их вегетативной нервной системы.

Принимая во внимание, что предложенная методика обеспечивает эффект тренировки системы регуляции с длительным сохранением результата [1], представляет интерес повторно оценить её качество в этой группе испытуемых.

Цель исследования: оценить качество повторной серии сеансов БОС у здоровых добровольцев с психастеническим типом личности в контуре метрономизированного дыхания под контролем параметров ВСР.

Объект и методы исследования. В исследовании приняло участие 30 студентов медицинского факультета в возрасте от 18 до 27 лет (20 женщины и 10 мужчин).

С использованием сокращенного варианта многофазного личностного опросника Мини-Мульт [4] для выявления психастенического типа личности было выделено 15 здоровых добровольцев (10 женщин и 5 мужчин) с высокой суммой баллов (>70) по шкале «Психастения» (Pt), каждому из которых провели две серии по 7 сеансов БОС с временным интервалом в 3 месяца между ними (соответственно, серии 1 и 2) с использованием более успешного алгоритма поиска оптимальной частоты метрономизированного дыхания при старте со свободного дыхания.

Сеансы БОС проводились на компьютерном диагностическом комплексе «CardioLab 2009» («ХАИ-Медика») с записью ЭКГ в I стандартном отведении, частота дискретизации сигнала составляла 1 кГц, продолжительность скользящего буфера – 1 минута, длительность записи – 7 минут. Частота дыхания задавалась программным модулем «Biofeedback». Благодаря быстрому преобразованию Фурье все записи были разделены на одноминутные интервалы, в которых оценивалась мощность V (до 0,05 Гц), L (0,05-0,15 Гц) и H частот (от 0,15 Гц). Полученные значения преобразовывались в двумерную координатную плоскость с осями L/H и V/(L+H), которые соответствовали мощностям симпатовагального и нейрогуморального звеньев регуляции. Качество БОС в изучаемом контуре оценивали на основании значений индекса BQI [2].

Статистическая обработка результатов проводилась в программе «Microsoft Excel 2003», достоверность различий индекса BQI между сериями и в каждой из серий в динамике определялась с помощью T-критерия Уилкоксона.

Результаты и обсуждение

У здоровых добровольцев с психастеническим типом личности в серии 1 сеансов БОС значение индекса BQI приближалось к оптимальному уровню на 2 сеансе (с 3,0 до 1,77) с колебаниями в пределах этих значений до 7 сеанса без достижения зоны оптимума. Серия 2 БОС способствовала закономерному приближению значений BQI к оптимальному уровню уже с 1 сеанса с достижением наиболее позитивного результата на 7 сеансе (рис.).

Испытуемые с психастеническим типом личности демонстрируют худшую эффективность БОС в первой серии сеансов и требуют проведения повторной серии для достижения оптимального состояния регуляторных систем организма.

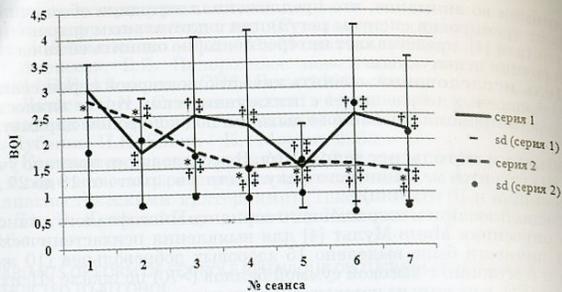

Рис. Изменения BQI по всем испытуемым на 7 сеансах биофидбека первой и второй серий БОС

Примечания: † - $p > 0,05$ на сеансах в 1 и 2 группе против исходных значений;
 †† - $p > 0,05$ на соседних сеансах внутри групп;
 ††† - $p > 0,05$ между группами на текущем сеансе.

Выводы

Профиль личности оказывает существенное влияние на качество биологической обратной связи в контуре метрономизированного дыхания при старте со свободного дыхания под контролем параметров ВСР.

Испытуемые с психастеническим типом личности демонстрируют низкую эффективность БОС с контуром метрономизированного дыхания в первой серии сеансов.

Проведение повторной серии сеансов БОС в контуре метрономизированного дыхания под контролем параметров ВСР позволяет достигнуть оптимального состояния регуляторных систем организма, что должно учитываться в клинической практике.

Литература

1. Белал С.А.С. Воспроизводимость биологической обратной связи у здоровых добровольцев в алгоритме метрономизированного дыхания под контролем параметров variability сердечного ритма / С.А.С. Белал, А.Л. Кулик, А.В. Мартыненко, Н.И. Яблучанский // Медицина сегодня и завтра. -2012. - №2 (55). - С. 44-48.
2. Белал С.А.С. Качество биологической обратной связи у здоровых добровольцев в алгоритме метрономизированного дыхания при старте с возрастной физиологической нормы / С.А.С. Белал, К.И. Линская, А. Л. Кулик [и др.] // Вісник ХНУ ім. В. Н. Каразіна. - 2011. - № 938. - С. 29-37.
3. Белал С.А.С. Профиль личности и качество биологической обратной связи в алгоритме поиска оптимальной частоты метрономизированного дыхания при старте со свободного дыхания под контролем параметров variability сердечного ритма у здоровых

добровольцев / С.А.С. Белал, К.И. Линская, А.Л. Кулик // Вариабельность сердечного ритма: материалы Всероссийской научно-практической конференции с международным участием (29 октября 2011 г.), отв. ред. Д. А. Дмитриев. - Чебоксары: Чуваш. гос. пед. ун-т, 2011. - С. 22-27.

4. Зайцев В.П. Вариант психологического теста Mini-Mult / В. П. Зайцев // Психологический журнал. - 1981. - № 3. - С.118-123.
5. Frank D. L. Biofeedback in medicine: who, when, why and how? / D. L. Frank, L. Khorshid, J. F. Kiffer [et al.] // Ment Health Fam Med. - 2010. - № 7(2). - P. 85-91.

QUALITY OF BIOFEEDBACK IN THE LOOP OF PACED BREATHING AND HEART RATE VARIABILITY PARAMETERS IN HEALTHY VOLUNTEERS WITH PSYCHASTHENIC PERSONALITY TYPE

Belal S.A.S., Ruban A.A., Vinokurova A.A., Yabluchansky N.I., V.N. Karazin Kharkiv National University, Ukraine, Kharkiv

Summary

The study examined the impact of psychasthenic personality type on quality of biofeedback in the loop of paced breathing with the start from free breathing under the control of heart rate variability parameters. It was found that this group of volunteers is characterized by low efficiency of biofeedback in the first series, but in the second series state of regulatory system reaches the optimal zone.

Keywords: biofeedback, psychasthenia, paced breathing, heart rate variability.

УДК 159.922.76-056.2:613.251:159.923-056.3-055.2

ЗВ'ЯЗОК ХАРАКТЕРИСТИК ПСИХОЛОГІЧНОГО СТАНУ ПІДЛІТКІВ З ОЖИРІННЯМ ІЗ ОСОБЛИВОСТЯМИ МАТЕРИНСЬКОГО СТАВЛЕННЯ

Беляєва О.Е.
 ДУ «Інститут охорони здоров'я дітей та підлітків НАМН»,
 Україна, м. Харків

Актуальність. Захворювання на ожиріння серед дітей та підлітків демонструє тенденцію до зростання в усьому світі [1]. Ожиріння в юному віці загрожує своїми ускладненнями і потребує тривалого лікування [2, 3]. Реабілітація ускладнюється необхідністю зміни способу життя, стосовно харчування та рухової активності [4]. Дослідники відзначають важливість ролі батьківської позиції у формуванні відзначають важливість ролі батьківської позиції у формуванні леного ритму харчування, повсякденна поведінка батьків як взірців, тобто, рольових моделей харчування та фізичної активності і. т. і. [5]. Існують відомості щодо ролі особливостей родинних стосунків у формування ожиріння в дитячому віці [6]. З огляду на те, що сучасні реабілітаційні підходи базуються на активізації зусиль як самого хворого на ожиріння, так і його сімейного оточення, ефективна організація надання допомоги підліткам можлива лише за умови залучення участі близьких, насамперед, матері хворого. Враховуючи значимість усвідомленого, позитивного й дієвого ставлення матері

Мироненко Т.В., Погорелова Г.О. ДІАГНОСТИЧНА ІНФОРМАТИВНІСТЬ МЕТОДІВ НЕЙРОВІЗУАЛІЗАЦІЇ ПРИ ВІРУСНИХ ЕНЦЕФАЛІТАХ	250
Мироненко Т.В., Яковлева Л.В. ОСОБЛИВОСТІ ЦЕРЕБРАЛЬНОЇ ГЕМОДИНАМІКИ У ПАЦІЄНТІВ В РАНЬОМУ ВІДНОВНОМУ ПЕРІОДІ МОЗКОВИХ ІНСУЛЬТІВ	252
Мителев Д.А. МЕТОДОЛОГІЯ РАННЬОЇ ДІАГНОСТИКИ НЕВРОЛОГІЧЕСКИХ НАРУШЕНЬ У ДІТЕЙ С САХАРНИМ ДІАБЕТОМ І ТИПА	255
Пономарев В.И., Северин Ю.В. ДЕПРЕССИВНЕ РАССТРОЙСТВО У ПАЦІЄНТІВ С ІНСУЛЬТОМ	257
Пономарев В.И., Меркулова О.Ю., Флорикян В.А., Гноевая О.И. ЛИМФОМЫ ГОЛОВНОГО МОЗГА В ПРАКТИКЕ НЕВРОЛОГА	259
Попов Н.Н., Оленич В.Б. ОСОБЕННОСТИ КОРРЕКЦИИ ПОСЛЕДСТВИЙ ПЕРИНАТАЛЬНОГО ПОРАЖЕНИЯ ЦНС У ДЕТЕЙ	262
Савіна М.В. НЕЙРОМЕТАБОЛІЧНА ФАРМАКОТЕРАПІЯ ГОСТРОЇ ЗАКРИТОЇ ЧЕРЕПНО-МОЗКОВОЇ ТРАВМИ	265
Скоромец А.А., Билешкий П.С., Кас Ю.В., Лалаян Т.В., Скоромец А.П., Скоромец Т.А., Смолко Д.Г., Шумилина М.В., Хлынина С.В. АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ СОСУДИСТЫХ ЗАБОЛЕВАНИЙ СПИННОГО МОЗГА	267
Старинець Н.Г., Старинець Г.О. ПРЕДИКТОРИ СУЇЦІДАЛЬНИХ ТЕНДЕНЦІЙ У ХВОРИХ НА МНОЖИННИЙ СКЛЕРОЗ	269
Статинова Е.А., Омельченко Р.Я., Аурсалиди А.О. TRAZADONE В ЛЕЧЕНИИ БОЛЕВОГО СИНДРОМА У БОЛЬНЫХ РАССЕЯНЫМ СКЛЕРОЗОМ	272
Статинова Е.А., Омельченко Р.Я., Кербаж Н.Р. ИЗУЧЕНИЕ И КОРРЕКЦИЯ НЕЙРОПСИХОЛОГИЧЕСКОГО СТАТУСА У БОЛЬНЫХ, ПЕРЕНЕСШИХ ТРАНЗИТОРНУЮ ИШЕМИЧЕСКУЮ АТАКУ	275
Тихонова Л.В., Ескин А.Р., Ярош В.А., Тихонова О.О. ДИФФЕРЕНЦИРОВАННАЯ НЕЙРОМЕТАБОЛИЧЕСКАЯ ТЕРАПИЯ ГИПЕРТЕНЗИВНОЙ ЭНЦЕФАЛОПАТИИ	277
Тондий О.Л., Завальная Е.П. ВИТАМИНОТЕРАПИЯ В КОМПЛЕКСНОМ КОНСЕРВАТИВНОМ ЛЕЧЕНИИ ТУННЕЛЬНЫХ НЕЙРОПАТИЙ	280
Філіпєць О.О., Мандрюк Л.В. ОЦІНКА СОМАТИЧНОЇ КОМОРБІДНОСТІ ПРИ НЕВРОЛОГІЧНІЙ ПАТОЛОГІЇ	283

Флорикян В.А., Зинченко Е.К., Меркулова О.Ю., Шевченко Л.М. К ЭКСПЕРТНЫМ ЗАКЛЮЧЕНИЯМ О ТРУДОСПОСОБНОСТИ БОЛЬНЫХ С ЦЕРЕБРАЛЬНОЙ ВЕНОЗНОЙ ПАТОЛОГИЕЙ В ОТДАЛЕННОМ ПЕРИОДЕ ЗАКРЫТОЙ ЧЕРЕПНО-МОЗГОВОЙ ТРАВМЫ	286
Черненко М.Е. АЛЬБУМИН И ИММУНОГЛОБУЛИН G КАК ПОКАЗАТЕЛИ ФУНКЦИОНАЛЬНОГО СОСТОЯНИЯ ГЕМАТОЭНЦЕФАЛИЧЕСКОГО БАРЬЕРА У БОЛЬНЫХ РАССЕЯНЫМ СКЛЕРОЗОМ	289
Якубенко Ю.В., Лебединец В.В., Пасюра И.Н., Шептун А.Н., Рябова А.С., Мороз И.В. ОЦЕНКА КАЧЕСТВА ЖИЗНИ ПАЦИЕНТОВ С ПОСЛЕДСТВИЯМИ ЛЕГКОЙ ЧЕРЕПНО-МОЗГОВОЙ ТРАВМЫ	291
Яремчук О.Б., Васильева Н.В. ВПЛИВ АГОНІСТІВ ДОФАМІНОВИХ РЕЦЕПТОРІВ НА ДИНАМІКУ РУХОВИХ ТА КОГНІТИВНИХ ПОРУШЕНЬ У ПАЦІЄНТІВ ІЗ ХВОРОБОЮ ПАРКІНСОНА	293
Ястребцева И.П., Пирогова В.В., Артюхова А.И. РЕЗУЛЬТАТЫ ДИФФЕРЕНЦИРОВАННОГО ТРЕНИНГА У ПАЦИЕНТОВ С ХРОНИЧЕСКОЙ ИШЕМИЕЙ МОЗГА	296
МЕДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ	
Архипенко Е.П. ВАРИАНТЫ И ФОРМЫ НАРУШЕНИЯ ПОЛРОЛЕВОГО ПОВЕДЕНИЯ У ЖЕНЩИН, ЗАВИСИМЫХ ОТ АЛКОГОЛЯ	299
Белал С.А.С., Рубан А.А., Винокурова А.А., Яблчанский Н.И. КАЧЕСТВО БИОЛОГИЧЕСКОЙ ОБРАТНОЙ СВЯЗИ В КОНТУРЕ МЕТРОНОМИЗИРОВАННОГО ДЫХАНИЯ И ПАРАМЕТРОВ ВАРИАбельНОСТИ СЕРДЕЧНОГО РИТМА У ЗДОРОВЫХ ДОБРОВОЛЬЦЕВ С ПСИХАСТЕНИЧЕСКИМ ТИПОМ ЛИЧНОСТИ	302
Беляева О.Е. ЗВ'ЯЗОК ХАРАКТЕРИСТИК ПСИХОЛОГІЧНОГО СТАНУ ПІДЛІТКІВ З ОЖИРІННЯМ ІЗ ОСОБЛИВОСТЯМИ МАТЕРИНСЬКОГО СТАВЛЕННЯ	305
Вовк В.І., Матвієнко Ж.І. ГЕНДЕРНИЙ ПІДХІД ПРИ ВИВЧЕННІ ПАТОПСИХОЛОГІЧНИХ ВІДМІННОСТЕЙ У ХВОРИХ НА ВІЛ-ІНФЕКЦІЮ/СНІД НА РАННІХ І ПІЗНІХ СТАДІЯХ ЗАХВОРЮВАННЯ	308
Ищук В.В. КОНЦЕПЦИЯ ПСИХОТЕРАПИИ В ПСИХОЭНДОКРИНОЛОГИИ	311
Кігічак-Боршевська А.В. БУЛІНГ ЯК ПРЕДИКТОР РОЗВИТКУ ПСИХІЧНИХ ДЕФІЦИТІВ	313